

Prva številka 23. letnika naše revije izhaja v času pandemije novega virusa, ki najbolj ogroža življenje starejših ljudi. Še posebej jo občutijo tisti v domovih, ki ostajajo izolirani brez obiskov. Glavnina prebivalstva, od šolskih otrok do zaposlenih in upokojencev, se mora držati doma v fizični izolaciji od drugih. Zdravstveni, oskrbovalni in drugi strokovnjaki pa garajo čez svoje moči, da rešujejo bolne, preprečujejo okužbo zdravih in blažijo osamljenost. Doživljamo iznajdljivost družinskih članov, ki bivajo na raznih koncih, prostovoljcev in njihovih organizacij pri lažšanju stisk in težav drugim. Take situacije še nismo doživeli ne kot posamezniki ne kot celotno človeštvo. Na površje se prebijajo izkušnje, kako nesamoumevna je družbena blaginja, kako krhko je človekovo življenje in kako smo vsi ljudje med seboj radikalno soodvisni – to pa so izkušnje, ki jih sicer doživljajo predvsem ljudje v dolgotrajni oskrbi.

Ob tej izredni krizni situaciji doživljamo protislovje: starejši ljudje in drugi morajo biti čim bolj fizično izolirani, medtem ko sodobna gerontologija ve, da je osebna bližina neločljiv vidik vsake storitve za kakovostno staranje. To protislovje postaja ploden izziv, da se ob fizični izoliranosti osebno povezujemo s pisanjem pisem, telefoniranjem in sodobnimi IKT sredstvi. Osebne stiske ljudi ob pandemiji odkrivajo nemoč tiste »gerontologije«, ki hoče delovati kot »čista znanost« ali »donosen tržni projekt« – ločeno od celostne interdisciplinarne gerontologije ter od dejanskega staranja in sožitja, kakor se dogaja ljudem v živi praksi. Ta »gerontologija« je povsem brez moči pri reševanju konkretnih gerontoloških in medgeneracijskih nalog. Gerontološko-medgeneracijska teorija in praksa sta prav tako neločljiva celota, kakor sta neločljiva celota oskrbovalna storitev in oskrbovalni odnos.

Po svetu je pandemija še v vzponu, na Kitajskem, kjer so se morali z njo spopadati prvi, pa njen razmah že pojema. Upamo, da bomo ob izidu naslednje številke revije doživljali ta uspeh tudi pri nas ter poročali o strokovnih odmevih in dobrih izkušnjah.

Nova vsebinska tema, ki jo najdete v pričujoči številki, je starostna modrost. Mišljena je tista lastnost, ki jo vse kulture postavljajo v vrh človekovega življenjskega zorenja. Znano je mnenje, da naj bi jo starejši ljudje imeli več, kakor mlajši; raziskovalno se to ne potrjuje vedno, kakor tudi ne teza tradicionalistov o modrosti starih časov. Za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje je zanimiv prvi vidik – modrostni razvoj skozi vsa obdobja življenja, še posebej v starosti. V drugi polovici življenja ima človek zaradi nakopičenih izkušenj in ob pešanju drugih sposobnosti dobre možnosti prav za modrostni razvoj. To temo odpira naša občasna rubrika *Klasiki o staranju in sožitju* s člankom *Starostna modrost in tegobe v zadnji Sofoklovi tragediji*. V njem naš vodilni klasični filolog, akademik Kajetan Gantar, v znanstvenem intervjuju z urednikom, odkriva modrostno zorenje največjega grškega dramatika, ki je to nesmrtno umetnino napisal pri 90-ih letih starosti. Z umetniško močjo in starostno modrostjo je v njej obdelal tragiko propada atenske demokracije 400 let pr. Kr. in svojo aktualno osebno tragiko; njegov sin je skušal pri oblasteh doseči, da je neprišteven (da ima demenco) in s tem razveljaviti Sofoklovo oporoko, da del premoženja dobi tudi njegov nezakonski sin. Starostna modrost je obdelana tudi v rubriki *Gerontološko in medgeneracijsko izrazje*.

Tudi tokrat se obsežen vsebinski sklop znanstvenih in strokovnih člankov nanaša na dolgotrajno oskrbo. Druge dobre izkušnje iz prakse in zanimiva spoznanja lahko najdete tudi v ostalih rubrikah.

Revija je dve desetletji ohranjala isto ceno – da lahko še naprej izhaja, je bilo njeno ceno nujno približati drugim primerljivih znanstveno-strokovnim revijam.

Urednik